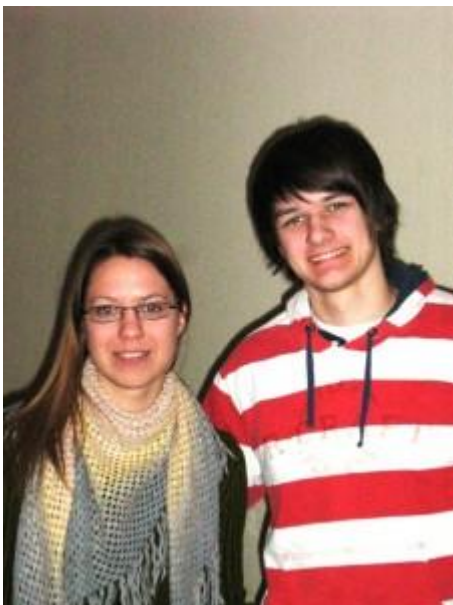

Vai tu gribi mainīt pasauli un, vai tu zini – kā?

Saruna ar [Latvijas Kristīgās Studentu Brālības \(LKSB\)](#) Liepājas nodaļas vadītāju Leldi Skaldi un Benjaminu Rēderu (Benjamin Röder, blogs: www.benjaminroeder.blogspot.com) no Vācijas, kurš kopš 2009. gada 27. augusta dzīvo Liepājā un kalpo Liepājas Krusta evaņģēliski luteriskajā draudzē.

Inga: *Lelde, lūdzu, saki, kur tu studē? Vai līdztekus studijām arī strādā? Ja nē, vai tev ir tāda vēlme, vai arī vispirms gribi iegūt izglītību?*

Lelde: Studēju Liepājas Universitātē latviešu filoloģijas bakalaura programmas 4. kursā. Līdztekus studijām nestrādāju. To es darīju pagājušajā gadā, bet tad arī tikai pāris mēnešus. Varēju darbu apvienot ar mācībām. Jā, man gribās strādāt, – lai būtu pašai sava nauda, lai varētu vēl kaut ko iemācīties arī praktiski un justos noderīga praktiskās lietās. Bet iespējams, ka strādājot studijas cieš.

Man gan nepatīk veltīt pārāk daudz laika mācībām. Dažkārt domāju: kādēļ vispār to daru... Neesmu no tiem, kam ļoti patīk studēt un daudz lasīt. Bet cenšos, jo patīk iegūt zināšanas, uzzināt arvien kaut ko jaunu, kaut vai lekcijās.

Inga: *Kā tu jūti, vai būs viegli pēc studijām atrast piemērotu darbu Latvijā, lai ar algu varētu iztikt?*

Lelde: Kad man jautā: *Ko darīšu pēc studijām? Kur filologs var strādāt?* jokoju atbildu: *Neko! Ka darbu nedabūšu...* Neesmu tā nopietni par to domājusi, jo ir vēlams iegūt arī maģistru.

Pēc augstskolas beigšanas, domāju, es varbūt varētu doties uz kādu no ārvalstīm Eiropas brīvprātīgajā darbā – iegūt jaunu pieredzi, iemācīties kādu jaunu valodu un tad skatītos, ko tālāk. Bet pavisam aizbraukt no Latvijas es negribētu.

Inga: *Nesen „Kurzemes Vārdā” izlasīju kādas meitenes viedokli, ka studenti īpaši nebēdā, neviens no viņiem pagaidām neēdis neesot. Ko kristīgie studenti domā par šā laika, šķiet, pasaules lielāko briedu – „krīzi”?*

Lelde: Paēdusi esmu. Mājās ēdamais ir. *Smaida.* Šogad izjūtu krīzi, vecākiem ir mazāk ienākumu. Nebraucu ar autobusu, bet eju kājām – tas patīk.

Ko kristīgie studenti domā par krīzi? Jaungada nometne, uz kuru studenti parasti brauc, šoreiz bija mazāk apmeklēta. Ja iepriekš tur bijām ap 150 cilvēku, tad šogad – ap 70.

Arī uz citām nometnēm studenti atsakās braukt naudas dēļ. Taču *Kristīgās Studentu Brālības* darbinieki saka, ka nauda nedrīkstētu būt šķērslis. Pirms gada sanāca tāds joks: runājām ar kādu meiteni par to, ka drīz sāksies Gavēnis. Viņa sacīja, ka gavēnis mums ikdienā jau dabīgi sanāk, tā kā gaļu un saldumus tāpat nevar atļauties, jo nav par ko nopirkt. Taču ļoti labi var sajūst arī Dieva žēlastību. Vienmēr rodas kāds, kas palīdz – vai ar naudu, vai kā citādi.

Inga: *Cik ilgi tu esi [LKSB Liepājas nodaļas](#) vadītāja? Ko tev tas nozīmē?*

Lelde: LKSB Liepājas nodaļas vadītāja esmu nu jau otro gadu. Man tas nozīmē ļoti daudz. Sākumā vairāk bija tāds kā lepnums: *esmu vadītāja, tāda svarīga*, bet tad vēlāk saproti, ka pats neko nevari, ka nevari darīt lietas, kā vajadzētu. Pēc savas būtības neesmu vadītāja, organizētāja. Arī Liepājas nodaļas darbinieks, kurš man ļoti daudz šajā darbā palīdz un ar kuru kopā vadām Liepājas grupu, atzīst, ka nav organizētājs, tāds lielais vadītājs, bet mēs abi ļoti cenšamies. Tas liek vairāk paļauties uz Dievu, uz Viņa vadību. Ir ļoti jāmācās visur saskatīt Dievu.

Inga: *Vai ir grūti kalpošanu apvienot ar mācībām?*

Lelde: Jā, mācības ar kalpošanu savienot ir grūti. Dažreiz tā arī traucē mācībām, jo LKSB mums ir Bībeles studijas, regulāri jātiekas ar studentu komandu, notiek dažādi pasākumi, šovakar kopā skatīsimies filmu, pēc tam pārrunāsim redzēto, tas aizņem laiku. Reizēm laiku prasa arī uztraukums, bailes, kādas mēdz būt pirms tam, kad jāuzsāk kādu lietu, vai jāaicina cilvēkus uz pasākumiem u.tml. Par to daudz jādomā, grūti koncentrēties mācībām.

Ierodas Benjamins, un vienojamies, ka runāsim latviski.

Inga: *Lelde, kā tu kļuvi ticīga?*

Lelde: Kad biju maza, gāju Svētdienas skolā. Zināju, ka ir Dievs, ka Viņš ir labs, ka ir labi būtu ticīgam, bet es neticēju Viņam kā palīgam, glābējam, draugam, man nebija šādu attiecību ar Dievu. Vidusskolā jutos diezgan drūmi, bet zināju, ka kristieši ir *forši* un ka es gribētu būt kā viņi. Kad iestājos augstskolā, mani uzaicināja *Studentu Brālības* cilvēki uz vienu no LKSB pasākumiem, tad sāku piedalīties Bībeles studiju grupiņā. Ļoti ietekmēja nometnes, sevišķi pati pirmā LKSB nometne, kurā biju. Tur semināra vadītājs bija Bills Moldins, kurš runāja par cilvēka identitāti. Viņš sacīja, ka tas jau nevienu citu neinteresē, vai tu tici Dievam vai nē, mēs visi esam mūžīgi, un cits pēc nāves nokļūs debesīs, cits... kaut kur citur. Ļoti nozīmīga bija arī saruna ar vienu no LKSB darbiniecēm, jo kādu laiku šaubījos: *esmu kristiete vai nē*. Tad viņa jautāja: *Vai tu tici Jēzum Kristus?* Atbildēju: *Jā*. – Un sapratu - *Tad jau viss ir kārtībā*.

Mani vecāki ir ticīgi. Svētdienas skolu apmeklēju no četrus gadu vecuma līdz astotajai klasei. Pēc tam man vairs nebija nekādu saistību ar Baznīcu. Vidusskolā gan gāju svētdienās uz dievkalpojumiem, taču īsti nesapratu, ko mācītājs runā. Bet tagad man ļoti patīk dievkalpojumos klausīties sprediķus.

Inga: *Vai Benjamina kalpošana Liepājas Krusta draudzē, tavuprāt, ir ienesusi kādas pārmaiņas?*

Lelde: Vispirms jau – Diakonijā notiek vācu valodas kursi. *Pasmaida*. Noteikti arī – jaunas vēsmas. Ja viņš nebūtu ieradies varbūt, ka nebūtu nodibinājusies šī jauniešu grupa, kas sākās rudenī. Par jauniešu grupas vadīšanu biju domājusi jau iepriekš. Vienam grūti kaut ko organizēt, bet kopā vieglāk. Diakonijā nebija jauniešu, kas darbotos. Tagad esam kādi desmit – divpadsmit, daļa ir pusaudži, un man tas ļoti patīk. Agrāk nenojautu, ka tik ļoti patīks darboties kopā ar tāda vecuma cilvēkiem.

Inga: *Benjamin, no kurienes tu esi? Kā tu nokļuvi Latvijā? Un, ko tu šeit, Liepājā, dari?*

Benjamins: Esmu no Bad Schwortau pie Lībekas, kas atrodas Vācijā, pie jūras. Dzīvoju tur kopš dzimšanas. Latviju zinu tādēļ, ka manam skolotājam Brīninga kungam (Hr. Brüning) patīk braukt uz Igauniju, Latviju un Lietuvu. Skolotājs saka: *Tur ir tik labi!* Viņam ļoti patīk daba.

Tad mūsu vācu draudzes mācītājs Folkers Prāls (Volker Prah) sacīja, ka viņš kopā ar jauniešu grupu vēlas braukt uz Latviju apmaiņas braucienā starp Baznīcas māsu draudzēm, jo jauniešu grupa no Kuldīgas ev. lut. draudzes ar mācītāju Viesturu Pirro brauks uz Vāciju. Līdz ar to pirmo reizi pirms desmit gadiem jaunieši no mūsu draudzes tika uzaicināti piedalīties kristīgajā nometnē Kuldīgā. Un pēc desmit gadiem, 2008. gada vasarā, vēlreiz notika šāda nometne. Tad uz Vāciju devās tikai divi jaunieši, bet šogad Latvijā viesojās astoņpadsmit, un man šovasar ļoti patika tās divas nedēļas nometnē, bija labs laiks. 2008. gada rudenī man vienu gadu vēl bija jāmacās skolā. Šogad mana māsa trīs mēnešus bija Francijā, viņa bija tur tik laimīga. Atgriežoties mājās, viņa bija mainījies.

Man arī gribējās ārā no Vācijas, bet negribēju braukt uz Angliju, Ameriku vai Austrāliju, kur parasti pēc skolas brauc gandrīz visi. Man gribējās kaut ko jaunu. Tad es domāju: *kāpēc ne uz Latviju?*

Diakonijā ir ļoti interesanti. Katru dienu notiek kas jauns. Reizi nedēļā es pasniedzu vācu valodas kursus. Katru nedēļu ir jauniešu tikšanās. Tad katru nedēļu palīdzu Svētdienas skolas darbā. Palīdzu arī Diakonijas centra darbā invalīdu grupā, cilvēkiem, kuri ir ratiņkrēslos. Braucu mācītājam Mārtiņam Urdzem līdzī uz pansionātu *Iļģi*. Diakonijā palīdzu arī drēbju kamerā. Ir daudz dažādu nodarbjū.

Esmu apmierināts ar savu izvēli, cilvēki šeit ir ļoti kristīgi, izpalīdzīgi.

Inga: *Vai ir izdevies pierast pie jaunajiem apstākļiem? Ko tu vari teikt par tiem, par dzīvi šeit? Vai bieži pārņem ilgas pēc mājām?*

Benjamins: Ir viegli. Daudz cilvēku man sākumā, kad bija nepieciešams, gribēja palīdzēt – Lelde, Karīna un citi. Tas man ļoti šeit patīk. Un ir labi, ka mūsu mācītājs Mārtiņš runā vāciski. Ja man rodas kādas problēmas, es vienmēr varu ar viņu runāt. Pirmo mēnesi Liepājā dzīvoju kopmītnēs, tagad varu dzīvot dzīvoklī, kura iemītniece, kāda meitene, gadu pavadīs Vācijā.

Mājās man mamma darīja visu, gatavoja, mazgāja drēbes, te viss jādara pašam. Bet man patīk būt patstāvīgam. Man ir divdesmit gadu, negribu, lai visu dzīvi mamma par mani rūpētos. Tādēļ vēlējos doties prom no Vācijas, lai mācītos patstāvību – gatavot, mazgāt veļu u.tml. Vienmēr varu sazināties ar ģimeni pa *Skype* bezmaksas telefonu.

Inga: *Bet, kā vecāki? Grib, lai tu labāk būtu mājās?*

Benjamins: Ceru, ka jā! *Smaida* Pirms Ziemsvētkiem teicu viņiem, ka gribētu tos svinēt Latvijā, man tas būtu kaut kas jauns, bet mans tētis, visa mana ģimene ļoti noskuma. Viņi teica, ka sagaidīt Ziemsvētkus bez ģimenes nav tik labi. Kad atbraucu, viņiem tas bija pārsteigums. Un bija ļoti labi, sagaidīt šos svētkus visiem kopā mājās.

Inga: *Tas, ka tu pasniedz vācu valodu, nozīmē, ka labi jāzina latviešu, vai bija viegli to apgūt? Zināmu laiku, kopš pagājušā gada oktobra, dzirdot tikai to, vai reizēm negadās domāt latviski?*

Benjamins: Nē. *Smaida*. Lai mācītu, man nav obligāti tik labi jāzina latviešu valodu. Ļoti daudz cilvēku šeit prot vāciski. No tiem, kam pasniedzu, liela daļa cilvēku mazliet runā vāciski, ja nepieciešams viņi palīdz, patulko, viena sieviete runā vāciski īpaši labi. Arī vārdnīca man vienmēr ir līdzī. Angļu valodā tāpat varam sazināties. Ir interesanti, ka varam sarunāties vairākās valodās, jo mums taču īstenībā visiem ir viena valoda...

Es sāku domāt latviski. Bet pagaidām tikai vienu nedēļu. *Pasmaida*.

Manuprāt, latviešu valoda ir ļoti grūta. Angļu šķiet vieglāka. Pagājušajā nedēļā biju Vācijā, tagad ar valodu ir labāk. Kaut gan latviski tur nerunāju, bet domāju latviski. Pie mums mājās, Vācijā, dzīvo skolniece no Taizemes, un apgūst vācu valodu. Lasījām vācu grāmatu, un man bija viņai to jātulko uz angļu valodu. Tad es vispirms domāju, kā tas ir latviski.

Inga: *Kā sauc tavus vecākus? Kur tu esi kristīts? Kādai draudzei pieder tava ģimene?*

Benjamins: Manu tēti sauc Dīters Rēders (Dieter Röder), mammu – Karolīna Rēdere (Carolin Röder) un māsu – Anabelle Rēdere (Annabelle Röder). Mēs piederam Cleverbrück St. Martin ev. lut draudzei.

Inga: *Vai Tev patīk kristīgā dzeja?*

Benjamins: Kristīgo dzeju latviešu valodā gan vēl lasīt nevaru. Sāku lasīt latviešu grāmatu, bet arī tas nav vienkārši. Jā, man patīk kristīgā dzeja. Kad lasu pirmo reizi, ne vienmēr uzreiz saprotu. Jāiedziļinās. Domāju, ka nekristīgs cilvēks kristīgo dzeju var arī nesaprast.

Inga: *Vai esi domājis, par to, kad beigsies tavs kalpošanas laiks Krusta draudzē, vai būs grūti šķirties no jaunajiem draugiem?*

Benjamins: Es domāju, ka jā. Bet, ir vienkārši sazināties internetā. Ar draugiem Vācijā pašlaik sazinos caur *Skype* un domāju, ka tad, kad būšu Vācijā, es tāpat sazināšos ar latviešu draugiem – caur *Skype* vai *draugiem.lv*. Bet domāju, ka arī pēc tam atgriezīšos Latvijā, varbūt uz īsāku laiku, uz kādu nedēļu. Protams, pirmos mēnešus bez Latvijas, bez šiem cilvēkiem būs grūti. Bet Vācijā, lai uzsāktu studijas, man arī jānododas uz citu pilsētu. Tur droši vien tāpat būs jauni draugi, arī tas noteikti būs interesants laiks, bet es neaizmirsīšu latviešu tautu.

Īstas pārliecības nav, ko gribu studēt, bet augstskola, kur gribu mācīties, atrodas Lineburgā (Lüneburg) vienas stundas braucienā no mājām. Kad vien vēlos, varu atgriezties mājās, bet tomēr – būt patstāvīgs.

Vispār es gribu būt skolotājs, mācīt matemātiku un ticības mācību sākumskolā, 6-10 gadus veciem bērniem.

Inga: *Ko tu gribētu saviem latviešu draugiem novēlēt?*

Benjamins: Gribu, lai mani draugi būtu laimīgi. Lai viņi nezaudē ticību Dievam. Lai būtu veseli.

Inga: *Jautājums jums abiem: Vai kristīgā jaunatne grib šo pasauli izmainīt un redz kā to padarīt labāku, vai apzinās Kristus spēku sevī, lai to varētu veikt?!*

Lelde: LKSB moto ir: „Izmainīt pasauli caur vienu cilvēku.” Tad ir jādomā, ko tu gribi – varbūt tas ir kāds cilvēks, kuru tu gribi darīt ticīgāku. Bet, pirmkārt, tas esi tu pats. Vispirms katram pašam jāmainās, jāklūst labākam. Un ar savu ticību, darbiem, arī ar vārdiem var ietekmēt apkārtējos cilvēkus, lai viņi mainās.

Benjamins: Domāju, ka pasauli izmainīt ir ļoti grūti. Nedomāju tik globāli.

Vispirms svarīgi, kas notiek ar man tuviem cilvēkiem, ar manu ģimeni. Lai viņi redzētu, ka no ticības iegūstu. Māsa pirms tam nebija ticīga, tagad tāda kļuvusi. Redzot, ka man tā ir labi, arī viņa sāka ticēt. Bet kā es varētu izmainīt pasauli, nezinu. *Smaida.*

Inga: *Varbūt ir vēl kāds aktuāls jautājums, par kuru jums gribētos runāt?*

Benjamins: Nesen Vācijā es varēju runāt par Latviju, stāstīt par cilvēkiem, par dzīvi šeit. To man gribētos darīt visu savu dzīvi. Man ļoti patīk lūgšana. Es negribu teikt, ka Vācijā nelūdz Dievu tik daudz, bet pie jums citādāk, un atšķirība ir ļoti liela. Labāk patīk lūgšana, kāda tā ir šeit.

Inga: *Vai tas būtu viss, ko jūs abi šajā reizē vēlētos sacīt?*

Benjamins: Ja tu esi laimīga, tad jā. *Pasmaida.*

Lelde: Paldies par interviju, jo tā man lika vēlreiz pārdomāt svarīgas lietas.

Inga: *Laimīga gan! Man šī bija ne tikai iespēja satikt un labāk iepazīt jaukus cilvēkus no mūsu draudzes, bet garīgi daudz šajā sarunā iegūt. Prieks, kad līdzās ir gudri, čakli, sirsnīgi un tik mērķtiecīgi cilvēki. Paldies! Es arī abiem vēlu labu veselību un būt laimīgiem!*

„Kā Tēvs Mani ir mīlējis, tā Es jūs esmu mīlējis: palieciet Manā mīlestībā!” (Jņ 15:9)

Jautāja Inga Audere, 09.02.2010.

LKSB vēl bildēs:

/2. - 5. foto no L. Skaldes pers. arh./

